

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

**ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ
- ПРЕДМЕТНА НАСТАВА -**

НАСТАВНА ПРОГРАМА ПО

ИСТОРИЈА

VI одделение

Скопје, 2004 година

ЦЕЛ НА НАСТАВАТА

Цел на наставата по историја во основното образование е учениците да усвојат суштински, систематизирани и научно потврдени знаења за минатото и сегашноста, да придонесе во изградување на вредносен систем на однесување кон својот народ и држава, кон другите народи и држави, кон она што претставува цивилизациско достигнување во светот, како и да го продлабочи интересот за понатамошно изучување на историските настани и процеси.

ЗАДАЧИ:

- ученикот да ги користи и соодветно да ги употребува поимите и термините карактеристични за овој историски период;
- да ги доведе во причинско-последична врска преселувањето на Словените на Балканот и промените кои настанале под нивно влијание;
- да ги посочи основните карактеристики на првите словенски држави и различните фази од нивниот општествен развиток;
- да го разбере значењето и придонесот на Самуиловата средновековна македонска држава во историскиот развиток на Македонија;
- да ги именува творците на словенската писменост и да го објасни нивниот придонес во развојот на словенската култура и врз културата на другите народи;
- да го разликува граѓанството како општествен слој, со сите свои карактеристики;
- да ги согледа причинско-последичните односи меѓу новите технички пронајдоци и големите географски откритија и нивниот придонес во понатамошниот развој;
- да ги воочи и објасни промените по османлиското завладување на Балканот.

НАСТАВНА ТЕМА : СВЕТОТ И ЕВРОПА ВО РАНИОТ СРЕДЕН ВЕК		
СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>1. ОПШТИ КАРАКТЕРИСТИКИ НА СРЕДНИОТ ВЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученикот да го сфати поимот и значењето на средниот век, неговата хронологија и периодизација и неговите карактеристики; - да ги осознае основните карактеристики на феудализмот. 	<p><i>Средства:</i></p> <p>Карти: - Франската држава; - Европа; - Апенински Полуостров; - Византија во VI в.</p> <p>Историски атлас Елемент филм - Развој на средниот век, слики, портрет на Карло Велики, Мека</p>
<p>2. ГОЛЕМАТА ПРЕСЕЛБА НА НАРОДИТЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ученикот да ги знае причините за големото раздвижување и преселување на народите; - да ги разбере причините и правците на преселувањата на Германите, Хуните, Словените и формирањето на нови држави во Европа. 	<p><i>Активности:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - прави апликации и вежби за преселбата и правците на движење на народите; - вежба преку шема за словите во феудалното општество;

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	Средства и активности
<p>3. ДРЖАВАТА НА ФРАНКИТЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за формирањето на државата на Франките во Галија, нејзиниот развој и опаѓање; - да ја сфати улогата на христијанската религија во државата и во животот на луѓето; - да стекне заедна за културата во државата на Франките. 	<ul style="list-style-type: none"> - прави анализа на беседата на таткото на Карло Велики; - анализира дел од збирката "Илјада и една ноќ" врзани со животот и верувањата на Араѓаните (пр. Шехерзада); - чита делови од Библијата и Новиот завет (христијанска религија); - работат на илустративниот материјал од учебникот;
<p>4. ПОЈАВА НА ИСЛАМОТ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да се запознае со појавата на исламот, неговата улога и значење; - да ги осознае основните елементи на исламската религија и нејзиното ширење. 	
<p>5. ИСТОЧНО РИМСКО ЦАРСТВО (ВИЗАНТИЈА)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да се запознае со територијата, населението и уредувањето на државата; - да се запознае со периодот на Јустинијан и неговото владеење; - да ја сфати улогата на византиската култура и нејзиното општо културно значење. 	<ul style="list-style-type: none"> - прави споредба - христијанство - ислам.

НАСТАВНА ТЕМА: БАЛКАНОТ ВО РАНИОТ СРЕДЕН ВЕК		
СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	Средства и активности
<p>1. НАСЕЛУВАЊЕ НА СЛОВЕНИТЕ НА БАЛКАНОТ</p> <p>2. ПРОМЕНИТЕ НА БАЛКАНОТ ПО ДОСЕЛУВАЊЕТО НА СЛОВЕНИТЕ</p>	<p>- Да знае за правците и територијата на населување на Словените на Балканот; - да го осознае начинот на живеење, верувањето и обичаите на старите Словени.</p> <p>- Да знае за односот на Словените кон староседелците и за начинот на живеење; - да знае за промените во топонимијата; - да го сфати влијанието на христијанската религија врз Словените.</p>	<p><i>Средства:</i> Карта: Балкански Полуостров Големите преселби на народите Историски атлас Историска читанка Дијаграм-населување на Словените на Балканот Елементфилм – Преселба на Словените кон југ Слики</p> <p><i>Активности:</i> - изработува шеми и апликации за територијата на која живееле Словените и насоките на преселбата;</p>

СОДРЖИНИ	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>3. СОЗДАВАЊЕ НА БУГАРСКАТА ДРЖАВА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го знае потеклото на Бугарите, начинот на живеење; - да го разбере формирањето и развојот на државата; - да знае за приманњето на христијанството и неговото значење. 	<ul style="list-style-type: none"> - изработува макета - Словенска населба, сглав, чун и други средства кои ги користеле Словените; - користи текст "Начинот на војување на старите Словени" – Љубен Лапе, одбрани текстови.
<p>4. СОЗДАВАЊЕ НА ДУКЉА И РАШКА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го разбере процесот на населување на српските племиња, начинот на живеење, обичаи, култура; - да знае за формирањето на првите држави на Дукља и Рашка. 	
<p>5. АЛБАНИЈА ВО РАНИОТ СРЕДЕН ВЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да се запознае со местоположбата на Албанија, населението, начинот на живот, верувањата; - да го разбере процесот на словенската колонизација, општествено-економските и етничките промени. 	

НАСТАВНА ТЕМА: МАКЕДОНИЈА ВО РАНИОТ СРЕДЕН ВЕК		
СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
1. НАСЕЛУВАЊЕ НА СЛОВЕНИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Да го сфати процесот на населување на словенските племиња во Македонија и промените во топонимијата; - да го разбере односот кон староседелците и создавањето македонски склавинии и сојузи; - да знае за обидите за освојување на Солун; - да знае за потпаѓањето на македонските Словени под византиска и бугарска власт. 	<p><i>Средства:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Карта: Македонија Самуилово царство Охридска патријаршија Слики: нападите на Солун Охрид заштитен клуч од X век Црквата Св. Климент Стари македонски градови Историски атлас Историска читанка
2. ПОЈАВА И РАЗВИТОК НА СЛОВЕНСКАТА ПИСМЕНОСТ И КУЛТУРА	<ul style="list-style-type: none"> - Да се запознае со процесот на христијанизацијата и создавањето на словенската азбука и писменост; - да ги создае и сфати дејноста и значењето на св. Кирил и св. Методиј. 	<p><i>Активности:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - преку текст метода разработува четива од житието на Климент, создавање на словенската писменост, Љ. Лапе, одбрани текстови; - изработува направи кои ги користеле Словените пред нападите на Солун; - гипсени скулптури на св. Кирил и св. Методиј, дрвени скулптури на св. Климент;
3. ДЕЈНОСТА НА Св. КЛИМЕНТ И Св. НАУМ	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за културно-просветната и духовната дејност на св. Климент и св. Наум во Македонија; - да го разбере значењето на Охридската книжевна школа и нејзиното влијание врз културната традиција на македонскиот народ. 	

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>4. БОГОМИЛСКО ДВИЖЕЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за појавата и ширењето на богомилството; - да ја знае суштината на богомилското учење; - да ги разбере причините за прогони на богомилиге. 	<ul style="list-style-type: none"> - графички приказ - првобитна форма на глаголицата; - организира групна форма на работа, подготвува наставни ливчиња;
<p>5. СОЗДАВАЊЕ И ШИРЕЊЕ НА МАКЕДОНСКАТА СРЕДНОВЕКОВНА ДРЖАВА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го разбере процесот на создавање на државата; - да го објасни востанието против византиската власт; - да знае за ширењето на државата и прогласувањето на Самуил за цар. 	<ul style="list-style-type: none"> - изработува квадрант за битката на Беласица; - изработува Венов дијаграм за востанијата на Петар Делјан и Ѓорѓи Војтех. - Грозд метода за Кирил, Методиј, Климент и Наум.
<p>6. ОРГАНИЗАЦИЈА И ПРОПАЃАЊЕ НА САМУИЛОВАТА ДРЖАВА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за организацијата на Самуиловата држава и улогата на црквата; - да ги сфаќа причините за слабеењето и пропаѓање на Самуиловата држава. 	<ul style="list-style-type: none"> - Истражување-Самуилова држава (интегрирана настава).

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	Средства и активности
<p>7. ОХРИДСКА АРХИЕПИСКОПИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го објасни создавањето и организацијата на Охридската архиепископија; - да разбере каков бил духовниот и културниот живот на македонското население. 	
<p>8. ВОСТАНИЈА ВО МАКЕДОНИЈА ВО XI ВЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги разбере причините за крвавање на востанијата во Македонија (Петар Делјан; Горѓи Војтех); - да ја определи територијата на востанијата; - да знае за борбите против Византија и причините за неуспесите на востанијата. 	

НАСТАВНА ТЕМА: СВЕТОГ И ЕВРОПА ВО РАЗВИЕНИОТ И ДОЦНИОТ СРЕДЕН ВЕК

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>1. НАСТАНУВАЊЕ И РАЗВИТОК НА СРЕДНОВЕКОВНИТЕ ГРАДОВИ</p> <p>2. ХУМАНИЗАМ И РЕНЕСАНСА</p>	<p>- Да знае за настанувањето на средновековните градови како средишта на живеење на голем број занаетчији, трговци и други слоеви на граѓани;</p> <p>- да го опише изгледот на средновековните градови и да го разбере животот и организацијата во градовите;</p> <p>- да го разбере односот на градовите со феудалците и кралот и создавањето на градска самоуправа.</p> <p>- Да знае за појавата, развитокот и значењето на хуманизмот и ренесансата;</p> <p>- да знае за развојот на уметноста, книжевноста и науката.</p>	<p><i>Средства:</i></p> <p>Карта -Свет</p> <p>- Географски откри- тија</p> <p>- Европа од XV - XVIII век</p> <p>Историски атлас</p> <p>Историска читанка</p> <p>Слики</p> <p><i>Активности:</i></p> <p>- се составува Т-табела за разликите помеѓу античките и средновековните градови;</p> <p>- изработува пртеж - изглед на средновековен град;</p> <p>- изработка на портрети на ликови од хуманизмот и ренесансата;</p> <p>- креира технички пронај- доци, каравела, компас, карта на Гоканели;</p>

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>3. ГОЛЕМИТЕ ГЕОГРАФСКИ ОТКРИТИЈА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да се запознае со новите технички пронајдоци кои ги условиле големите географски откритија; - да го опише откривањето на Америка; - да го опише откривањето на поморскиот пат за Индија и првото патување околу светот; - да го осознае значењето на големите географски откритија и заемното влијание на културите на европскиот, азискиот и американскиот свет. 	<ul style="list-style-type: none"> - чита и анализира историски текст “Настанување на еден средновековен град” (Историска читанка за II година, стр. 5); - организира стратегии и постапки на работа (програмирана работа). <p>Истражување-работа во групи (морелловците)</p>
<p>4. ЖИВОТОТ И КУЛТУРАТА ВО СРЕДНИОТ ВЕК (ПО КРАЈОТ НА XVIII ВЕК)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за развојот на науката, уметноста, градежништвото и другите културни постигања; - да ги воочи специфичностите на секојдневниот живот на луѓето. 	

НАСТАВНА ТЕМА: БАЛКАНОТ ВО РАЗВИЕНИОТ И ДОЦНИОТ СРЕДЕН ВЕК		
СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
1. ВИЗАНТИЈА ОД XII – XV ВЕК	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за општествено-економските и политичките прилики во Византија; - Да знае за односите на Византија со соседите; - да ги сфати причините за слабеењето и опаѓањето на моќта на византиската држава. 	<p><i>Средства:</i></p> <p>Карта: Балкански Полуостров</p> <p>Дијаграм-Појава на Турците и паѓањето на балканските држави – османлиите во XIV век</p> <p>Историски атлас</p> <p>Историска читанка</p> <p>Слики</p>
2. ПОДЕМ НА БУГАРИЈА И СРБИЈА	<ul style="list-style-type: none"> - Да го осознае процесот на ширење на српската држава, нејзината превласт на Балканот и претворање на српското кралство во царство; - да знае за ширењето на бугарската држава и нејзината улога во балканската историја. 	<p><i>Активности:</i></p> <p>- изработка на историски албум за значајните настани од духовната и материјалната култура од овој период.</p>
3. АЛБАНСКОТО КНЕЖЕВСТВО И ДЕСПОТОТ АРГА (XII – XIII ВЕК)	<ul style="list-style-type: none"> - Да го разбере процесот на создавање на албанските феудални владеења во XII и XIII век; - да ги објаснува особеностите на албанското општество во раниот среден век. 	<p>- изработка на историски албум за значајните настани од духовната и материјалната култура од овој период.</p>

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>4. АЛБАНСКИТЕ КНЕЖЕВ-СТВА ВО XIV ВЕК</p> <p>5. ОСМАНЛИСКАТА ДРЖАВА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за положбата на Албанците под власта на цар Душан; - да знаат за кнежевствата на Топиге, Балшите и кнежевството Арта; - Да се запознае со настанувањето на осман-лиската држава; - да го разбере државното уредување, тимарско-спахискиот систем и улогата на испамот; - да го сфати процесот на ширењето на државата. 	<ul style="list-style-type: none"> - Учениците толкуваат илустративен материјал, читаат прилагодени текстови од законикот на Дех Дукаџини; изработуваат проект за начинот на живот на Албанците во раниот среден век.
<p>6. ПОТПАЃАЊЕ НА БАЛКАНСКИТЕ ЗЕМЈИ ПОД ОСМАНЛИСКА ВЛАСТ</p> <p>1. ЖИВОТОТ И КУЛТУРАТА НА АЛБАНЦИТЕ ДО XIV ВЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да ги разбере причините на слабеење на балканските земји; - да ги сфати првите османлиски освојувања на Балканот и потпаѓањето на Бугарија, Србија и Албанија под османлишка власт. - Да знае за особеностите на образованието, книжевноста, архитектурата, скулптурата на Албанците до крајот на XIV век; - да ги сфати религијата и црковното организирање на Албанците до XIV век. 	
<p>8. ЖИВОТОТ И КУЛТУРАТА НА БАЛКАНСКИТЕ ЗЕМЈИ ДО КРАЈОТ НА XIV ВЕК (СРБИЈА И БУГАРИЈА)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да разбере за културата на Византија нејзиното влијание врз културите на соседните балкански земји; - да знае за културните достигнувања на другите балкански земји и народи; - да го сфати начинот на живот и обичаите на луѓето на Балканот. 	

НАСТАВНА ТЕМА: МАКЕДОНИЈА ВО РАЗВИЕНИОТ И ДОПНИОТ СРЕДЕН ВЕК		
СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
1. САМОСТОЈНИ ВЛАДЕТЕЛИ ВО МАКЕДОНИЈА ВО XIII ВЕК	- Да го разбере процесот на самостојно владеење на македонските феудални владетели: Добромир Хриз, Срез, Алексиј Слав.	<i>Средства:</i> Карта: Македонија - Македонија во време на османлиското владеење Дијаграм-Тимарско-спахиски систем во Македонија Историски атлас Историска читанка Слики
2. САМОСТОЈНИ ФЕУДАЛНИ ДРЖАВИ ВО XIV ВЕК	- Да ја сфати положбата на Македонците под туѓинска власт (византиска и српска власт); - Да знае за создавањето на Прилепското македонско кралство и Серската држава и државата на Јован и Константин Драгаш.	<i>Активности:</i> - анализа на јуначки песни за крал Марко (легенди, песни, анегдоти); - користи постери од културски споменици во Македонија од крајот на XIV век (цркви, фрески, збирка на крстови); - чита и анализира историски текст "Битката кај Ровин" – Љ. Лапе – одбрани текстови.
3. ПОТПАЃАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА ПОД ОСМАНЛИСКА ВЛАСТ	- Да знае за Мариќката битка и последиците за Македонија; - да ја разбере улогата на крал Марко како заштитник на македонскиот народ и вазал на османлиите; - да знае за битката кај Ровине и паѓањето на Македонија под османлиска власт.	

<p>4. ЖИВОТОТ И КУЛТУРАТА ВО МАКЕДОНИЈА ДО КРАЈОТ НА XIV ВЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за основните карактеристики на културата до XIV век, литературата, уметноста, градежништво, материјални остатоци; - да го осознае начинот на живеење и обичаите на луѓето. 	
<p>5. ВЛАСИТЕ ВО МАКЕДОНИЈА ВО СРЕДНИОТ ВЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за потеклото и територијата на Власите; - да ги сфати обичаите и начинот на живот на Власите во Македонија. 	

**НАСТАВНА ТЕМА: БАЛКАНОТ И МАКЕДОНИЈА ПОД ОСМАНЛИСКА ВЛАСТ
ПО КРАГОТ НА XVIII ВЕК**

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>1. КОЛОНИЗАЦИЈА И ИСЛАМИЗАЦИЈА ВО БАЛКАНСКИТЕ ЗЕМЛИ</p>	<p>- Да го осознае процесот на колонизација и исламизација на балканските земји по паѓањето по османлиска власт и последиците.</p>	<p><i>Средства:</i> Карта – Македонија – Османлиската држава во XIV век Портрет: Карлош, Скендербер Слики: Охрид, Св. Наум, Св. Јован Бигорски Историски атлас Историска читанка</p>
<p>2. ОТПОРИ ПРОТИВ ОСМАНЛИСКАТА ВЛАСТ НА БАЛКАНСКИТЕ ЗЕМЛИ</p>	<p>- Да знае за видовите на отпор против османската власт; - да ги сфати причините за отпорот.</p>	<p><i>Активности:</i> - чита и анализира текст - “Охридската архиепископија” – (Историска читанка за VII одд., стр. 51 – 53); - чита и анализира текст “Поемата за Скендерберг”; - го претставува ликот на еден ајдут;</p>
<p>3. АЛБАНИЈА ВО ПРВАТА ПОЛОВИНА НА XV ВЕК</p>	<p>- Да знае за првите османлиски освојувачки походи во Албанија; - да ги објаснува востанијата на Ѓон Кастриоти и Ѓерѓ Аринити против османлиската власт.</p>	<p><i>Активности:</i> - чита и анализира текст - “Охридската архиепископија” – (Историска читанка за VII одд., стр. 51 – 53); - чита и анализира текст “Поемата за Скендерберг”; - го претставува ликот на еден ајдут;</p>

СОДРЖИНА	ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ	СРЕДСТВА И АКТИВНОСТИ
<p>4. ВОСТАНИЕТО НА СКЕНДЕР-БЕГ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за животот и делото на Скендер-бег пред враќањето во Албанија; - да знае за враќањето на Скендер-бег во Круја и за општото ослободително востание во 1443 година; - да знае за соборот во Лежа и создавањето на Албанската лига (2.03.1444). 	<ul style="list-style-type: none"> - изработува макета на Камениот мост – Скопје; - изработка на постер со сите значајни споменици за културата на Балканот и Македонија од XIV – XVIII век
<p>5. ВОЕНИТЕ СУДИРИ НА СКЕНДЕР-БЕГ СО ОСМАНЛИСКАТА ВОЈСКА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за ослободувањето на средна Албанија и неуспехот на османлиската војска во време на првото опколжување на Круја; - да знае за нагаташните војувања на Скендер-бег до неговата смрт. 	<ul style="list-style-type: none"> - изработува проект за животот и делото на Скендер-бег; - составува хронолошка таблица за Албанија од XII до XVIII век.
<p>6. ЛИКОТ И ДЕЛОТО НА СКЕНДЕР-БЕГ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да го опише Скендер-бег како воен стратег и дипломат; - да го сфати значењето на епохата на Скендер-бег и неговото значење во одбраната на европската цивилизација. 	
<p>7. АЛБАНИЈА ПО ВОСТАНИЕТО НА СКЕНДЕР-БЕГ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за отпорот против османлиските и венецијанските освојувачи по смртта на Скендер-бег; - да знае за дефинитивното потпаѓање на Албанија под османска власт и за големите преселби како последица од истото. 	

<p>8. АЛБАНИЦИТЕ ВО XVII И XVIII ВЕК</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за економската положба на Албанците и политичко-административната поделба; - да знае за албанското востание за време на Австро-турската војна 1689-1690; - да го сфати чифлигарскиот систем. 	
<p>9. КАРПОШОВО ВОСТАНИЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за причините и текот на Карпошовото востание; - да ги осознае причините за неуспехот на востанието и неговите последици; - да го сфати значењето на ликот на Карпош. 	<p>- Чита и анализира изворни и литературни текстови, на пр, на Видое Попторец (<i>Карпошовата бунда</i>) и други автори за опис на ликот на Карпош. Се применува и стратегијата квадрант (дијамант или петторец) од проектот ЧПКМ.</p>
<p>10. МАКЕДОНИЈА ПО КАРПОШОВОТО ВОСТАНИЕ (XVII – XVIII ВЕК)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за положбата на македонското население по Карпошовото востание; - да ги сфати процесите на миграција и промените во етничкиот состав на населението. 	<p>Изработување проект на тема: Христијанските и исламските граѓани на Балканот од XII до XVIII век.</p>
<p>11. ПОЛОЖБАТА НА ОХРИДСКАРА АРХИЕПИСКОПИЈА ВО ОСМАНЛИСКАТА ДРЖАВА</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Да знае за положбата и односот на османлиската власт кон Охридската архиепископија; - да знае за врските на Охридската архиепископија со европските и христијански држави; - да знае за укинувањето на Архиепископијата (1767) и последиците за македонскиот народ. 	

<p>12. ЖИВОТОТ И КУЛТУРАТА ВО МАКЕДОНИЈА ОД XV – XVIII ВЕК</p>	<p>- Да знае за развојот и специфичностите на просветата, културата и уметноста во Македонија; - да знае за појавата и развојот на исламската култура во Македонија; - за го сфати значењето на христијанската црква во Македонија во ширењето на просветата и културата; - да ги сфати обичаите и начинот на живот на обичниот човек.</p>	
<p>13. ЖИВОТОТ И КУЛТУРАТА КАЈ АЛБАЊЦИТЕ ОД XV – XVIII ВЕК</p>	<p>- Да знае за просветата, книжевноста и уметноста кај Албанците; - да ја опише положбата на христијанската црква кај Албанците; - да го објасни ширењето на исламот кај Албанците.</p>	

ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ 48 НАСТАВНИ СОДРЖИНИ, НАСТАВНИЦИТЕ ВО СВОЕТО ГОДИШНО И ТЕМАТСКО ПЛАНИРАЊЕ ЗАДОЖИТЕЛНО ТРЕБА ДА РЕАЛИЗИРААТ 35 СОДРЖИНИ.

ОСНОВНИ ЗНАЕЊА И СПОСОБНОСТИ

Ученикот во VI одделение стекнал основни знаења и способности ако:

- ги разликува причините и ги знае правците за големата преселба на народите и последиците од нив;
- го знае процесот на настанување и ширењето на државата на Карло Велики и причините за распаѓање на државата;
- ја разбраг улогата на исламот и ја опишува арапската култура и достигнувањата во неа;
- го разбира процесот на расцепот на христијанската црква;
- ги знае причините, преселувањата и општествено-економските промени кај Словените со доаѓањето на Балканот;
- го знае формирањето и развојот на балканските држави и народи;
- го знае процесот на населување на Словените во Македонија, промените, создавањето на сојузи;
- ја истакнува улогата на св. Климент и св. Наум во Македонија;
- знае за суштината на боготомилското учење;
- го објаснува создавањето на македонската средновековна држава, организацијата, општественото и државното уредување;
- ја објаснува улогата и значењето на Охридската архиепископија низ вековите;
- го истакнува настанувањето на градовите, појавата на граѓанството и нивното значење;
- го објаснува новиот поглед на свет, хуманизмот и ренесансата и нивното широко културно движење;
- го разбира подемот и ширењето на балканските држави, значењето на културата до крајот на XIV век;
- го истакнува отпорот против османлиската власт и востанието на Скендер-бег и неговата личност во тие настани;
- ги објаснува повеќето видови на отпор против османлиската власт и Карпошовото востание;
- знае за развојот на просветата, културата и религијата на балканските земји (Албанија, Србија, Бугарија) од XV – XVIII век.

ПРОФИЛ НА НАСТАВЕН КАДАР

- Филозофски факултет – Институт по историја;
- Педагошки факултет – Институт по историја – географија.

НАСТАВНАТА ПРОГРАМА ЈА ИЗГОТВУВА РАБОТНАТА ГРУПА:

1. Живко СТЕПАНОВСКИ, раководител, педагошки советник по историја во БРО
2. д-р Виолета АЧКОСКА, професор на Филозофски факултет – Скопје
3. д-р Тодор ЧЕПРЕГАНОВ, Институт за национална историја – Скопје
4. д-р Коста АЦИЕВСКИ, професор на Филозофски факултет – Скопје
5. д-р Рамиз АБДУЛИ, Институт за национална историја – Скопје
6. д-р Сефедин ЕЛЕЗИ, Министерство за образование и наука
7. д-р Халим ПУРЕЛКУ, професор во Гимназијата “Зеф Љуш-Марку” – Скопје
8. Невена ПЕТКОСКА, професор во ОУ “Димо Хаџи – Димов” – Скопје
9. Хидаета МУСЛИУ, наставник во ОУ “Љубен Лапе” – Скопје
10. Неби ДЕРВИШИ, професор во УСО “Нико Нестор” – Струга
11. Миланчо ПЕТКОВ, педагошки советник по историја во БРО